

Guia per a l'elaboració de plans d'increment de la docència en català a les universitats de Catalunya

Període 2023-2025

Generalitat de Catalunya

**Guia per a l'elaboració
de plans d'increment
de la docència en català
a les universitats de Catalunya**
Període 2023-2025

Autoria:

Grup de Treball de Docència, Professorat i Acollida, creat per acord de la Comissió de Seguiment del Pla d'enfortiment de la llengua catalana en el sistema universitari i de recerca

Coordinació editorial:

Departament de Recerca i Universitats
Generalitat de Catalunya

© Generalitat de Catalunya
Departament de Recerca i Universitats

Barcelona, gener-setembre de 2023 (elaboració)
i desembre de 2023 (aprovació)

Aquesta obra està subjecta a llicència Creative Commons Reconeixement -NoComercial- Sense Obra Derivada 3.0. Està permès de reproduir-la, distribuir-la i fer-ne comunicació pública, sempre que se'n faci un ús no comercial i es reconeguin explícitament l'autoria i el Departament de Recerca i Universitats de la Generalitat de Catalunya com a editors de la publicació. [Consulteu la llicència sencera.](#)

Aquest document digital és accessible al web del [Departament de Recerca i Universitats.](#)

Els plans d'increment de la docència en català

Els plans d'increment de la docència en català (PIDOC) són un instrument de planificació lingüística per assolir, cada una de les universitats de Catalunya –i, consegüentment, el conjunt del sistema universitari–, els objectius que preveu el Pla d'enfortiment de la llengua catalana en el sistema universitari i de recerca (PEC) pel que fa a la llengua de docència. En aquest aspecte, el PEC, aprovat el 2022 per la Junta del CIC, estableix els objectius següents per al període 2022-2025, amb vista a millorar l'oferta de la docència en català en el sistema universitari de Catalunya.

- a. Incrementar la docència en llengua catalana a totes les universitats de Catalunya.
- b. Garantir que el català sigui la llengua d'ús majoritari en els graus sostinguts amb fons públics, amb el compromís de tendir a un 80% d'assignatures impartides en llengua catalana dins de cada grau.
- c. Garantir que l'oferta d'estudis de grau sostinguda amb fons públics es pugui cursar en català dins del sistema universitari, a excepció dels graus interuniversitaris establerts amb universitats fora del marc propi o tots aquells que siguin cursats en una altra llengua o unes altres llengües segons hagi aprovat l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya, AQU Catalunya, en les corresponents memòries de verificació.
- d. Garantir un equilibri raonable entre el català i altres idiomes en l'àmbit dels estudis de postgrau, doctorats i màsters¹, i que el català sigui majoritari en els màsters professionalitzadors o habilitadors.

Tanmateix, en el PEC no es concreten mesures per assolir aquests objectius ni tampoc s'especifiquen indicadors numèrics per avaluar-ne el compliment. És necessari, doncs, que cada universitat elabori i aprovi el seu propi PIDOC, en el qual planifiqui les mesures per assolir els objectius en funció del seu punt de partida i del seu context sociolingüístic.

L'objectiu d'aquesta Guia, consensuada amb les universitats, és oferir pautes per facilitar l'elaboració dels PIDOC. En aquest sentit, els continguts són recomanacions que naixen de la voluntat de configurar una política lingüística universitària de sistema, amb uns objectius generals compartits i unes estratègies comunes pel que fa al foment de la llengua catalana.

¹ Al llarg de tota la Guia, el terme *màster* fa referència als màsters universitaris, és a dir, als màsters oficials.

Apartats del PIDOC

Es recomana que els PIDOC tinguin, com a mínim, els apartats següents:

1. Introducció
2. Marc normatiu
3. Agents implicats
4. Dades sobre la llengua de docència
5. Objectius d'increment
6. Detall d'actuacions
7. Seguiment i avaluació del PIDOC
8. Calendari

A continuació s'especifica la proposta de continguts per a cada un dels apartats.

1. Introducció

1. El PIDOC s'emmarca en l'estratègia de política lingüística de la universitat, concretada en el Pla de llengües o de política lingüística.
2. En el context universitari actual, una bona gestió del multilingüisme passa per fer compatibles els objectius d'internacionalització amb la normalització del català com a llengua pròpia de les universitats de Catalunya. Això requereix una planificació lingüística de la docència. Així, de la mateixa manera que s'ofereixen graus i màsters íntegrament en castellà o en anglès —en què el professorat no pot triar la llengua d'ús docent, sinó que ve marcada des d'un inici—, cal assegurar també una oferta suficient de docència en català per garantir el dret de l'alumnat a rebre l'ensenyament universitari en aquesta llengua a Catalunya, tal com recull el marc normatiu.
3. Per assolir els objectius que persegueix, el PIDOC ha de ser conegut per les persones presents en els òrgans de presa de decisions (Consell de Direcció, Equip de Govern, Claustre, Consell de Govern, etc.) i s'ha de complir a l'hora d'elaborar i aprovar els plans estratègics de docència i la resta de plans i actuacions que hi puguin estar relacionats.
4. Per ser desplegat amb èxit i garantir els objectius marcats, el PIDOC requereix el compromís de tota la comunitat universitària.
5. El PIDOC és necessari pels motius següents:
 - a. Les dinàmiques sociolingüístiques, dintre i fora de la universitat, són cada cop més complexes i multilingües. A les universitats catalanes, el districte únic universitari, d'una banda, i la internacionalització, de l'altra, han canviat en pocs anys la composició demolingüística de l'alumnat. En conseqüència, l'ús del català és cada cop més susceptible de retrocedir tant a les aules com als passadissos.
 - b. Davant d'aquesta realitat, cal cercar estratègies per fer compatibles tres aspectes recollits en el marc normatiu: la normalització del català com a llengua pròpia de Catalunya i de les universitats catalanes, la doble oficialitat del català i el castellà, i el coneixement i ús de terceres llengües (fonamentalment, l'anglès) per assolir els objectius d'internacionalització.
 - c. Cal que la universitat desplegui una política de responsabilitat social respecte al català per compromís amb la llengua pròpia i històrica de Catalunya, que, com és ben sabut, ha experimentat un procés de minorització les conseqüències del qual són ben tangibles. Aquesta responsabilitat social s'emmarca en els principis de sostenibilitat lingüística i justícia lingüística.
 - d. El dret de rebre i impartir docència en català està reconegut per la legislació. Si aquest dret no es garanteix a les universitats dels territoris de llengua catalana, no es garantirà enlloc. Per això i per avançar cap a la normalització del català en els territoris en què es parla, cal atorgar a aquesta llengua àmbits de seguretat, en els quals el seu ús normal estigui garantit. Els PIDOC estan orientats a garantir aquests espais de seguretat.
 - e. El PEC, aprovat per les universitats mitjançant la Junta del CIC, conté una sèrie de compromisos pel que fa a la llengua de docència, que inclouen, entre d'altres, l'horitzó del 80% de la docència en català per a l'any 2025 en els graus sostinguts

amb fons públics. Desplegar el PEC implica avançar en el compliment d'aquests compromisos.

2. Marc normatiu

1. El marc normatiu que regula la política lingüística universitària a Catalunya és el que es desprèn de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol; de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística; de la Llei 1/2003, de 19 de febrer, d'universitats de Catalunya; de la Llei orgànica 2/2023, de 22 de març, del sistema universitari, i dels Estatuts propis de cada universitat.
2. Pel que fa a les qüestions que regula el PIDOC, aquest marc normatiu estableix que:
 - a. Totes les persones tenen dret a rebre l'ensenyament en català i aquesta llengua s'ha d'utilitzar normalment com a llengua vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament universitari (Estatut d'autonomia de Catalunya, art. 35).
 - b. El català és la llengua pròpia de les universitats de Catalunya i, per tant, és la llengua d'ús normal de llurs activitats (Llei d'universitats de Catalunya, art. 6).
 - c. El català és la llengua oficial de les universitats de Catalunya, com també ho és el castellà (Llei d'universitats de Catalunya, art. 6; Llei de política lingüística, art. 3).
 - d. El Govern de la Generalitat, les universitats i les institucions d'ensenyament superior han d'adoptar les mesures pertinents per tal de garantir i fomentar l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits de les activitats docents (Llei de política lingüística, art. 22).
 - e. El professorat i l'alumnat tenen el dret d'expressar-se, oralment i per escrit, en la llengua oficial que prefereixin (Estatut d'autonomia de Catalunya, art. 35; Llei de política lingüística, art. 22). La planificació lingüística de la docència ha de garantir que aquesta llibertat emissiva no vagi en cap cas en detriment del dret a rebre docència en català.
 - f. El professorat dels centres d'ensenyament universitari de Catalunya ha de conèixer suficientment les dues llengües oficials, d'acord amb les exigències de la seva tasca docent (Llei de política lingüística, art. 24).
 - g. El Govern, d'acord amb la normativa vigent i mitjançant el Consell Interuniversitari de Catalunya, ha de procurar que l'accés i la incorporació de nous membres a la comunitat universitària no alteri els usos lingüístics docents normals i el procés de normalització lingüística de les universitats (Llei d'universitats de Catalunya, art. 6).
 - h. Les universitats han de fomentar l'ús de les llengües oficials dels seus territoris i facilitar-ne el coneixement i l'ús, i han de desenvolupar plans específics per a aquesta finalitat (Llei orgànica del sistema universitari, arts. 2, 11 i 20).
3. Cada universitat ha de recollir al PIDOC la normativa específica dels seus propis Estatuts pel que fa a la llengua.

3. Agents implicats

1. Òrgans de govern
2. Vicerectorat i/o Comissionat de Política Lingüística
3. Vicerectorat de Docència
4. Comissió de Política Lingüística
5. Serveis Lingüístics
6. Facultats i escoles universitàries
7. Centres adscrits

Els vicerectorats i/o comissionats de política lingüística de cada universitat són els responsables d'impulsar el PIDOC, amb el suport de la Comissió de Política Lingüística i dels serveis lingüístics. Un cop elaborat, aquests mateixos òrgans són responsables de fer-ne el seguiment i l'avaluació (vegeu l'apartat 8, "Seguiment i avaluació del PIDOC").

En l'elaboració del PIDOC hi ha d'estar implicat el Vicerectorat de Docència i/o les persones responsables de la planificació de la docència de les diverses facultats, escoles universitàries i centres adscrits. Aquesta implicació pot ser a través de la participació en la Comissió de Política Lingüística o amb reunions convocades expressament per a l'elaboració del PIDOC.

Un cop la Comissió de Política Lingüística hagi elaborat el PIDOC, els òrgans de govern de cada universitat han d'aprovar-lo i comprometre's a desplegar-lo. Cada facultat, escola universitària o centre adscrit ha de designar una persona responsable del PIDOC perquè en coordini la implantació en els diversos estudis.

4. Dades sobre la llengua de docència

Els objectius d'increment recollits al PIDOC parteixen de les dades sobre la llengua de docència en graus i màsters que cada curs les universitats trameten al Departament de Recerca i Universitats a través d'Uneix. Un cop processades aquestes dades, a l'inici del curs següent se'n farà un retorn perquè cada universitat conegui el seu propi punt de partida i pugui establir objectius realistes pel que fa a l'increment de la docència en català. El DREU proporcionarà a les universitats que ho sol·licitin dades més específiques sobre facultats, escoles universitàries o ensenyaments en concret.

Els PIDOC han d'incloure dades sobre:

1. **Hores de docència impartida en català, castellà i terceres llengües.** Expressades en nombres absoluts i en percentatge.² Fins al curs 2021-22 aquestes dades corresponen als grups de teoria. A partir del curs 2022-23 s'hi inclouran també els grups de pràctiques i es podrà diferenciar entre assignatures obligatòries i optatives.
2. **Disponibilitat de grups en català, castellà i terceres llengües.** Expressada en nombres absoluts i en percentatge. Es considera que un grup està disponible en català quan aquesta llengua s'utilitza com a mínim un 75% de les hores de docència en aquest grup.
3. **Disponibilitat de grups en català en assignatures amb més d'un grup.** Expressada en nombres absoluts i en percentatge. Disposar d'aquesta dada permet definir i avaluar els objectius d'increment en assignatures que disposen d'una oferta nul·la o molt limitada de grups en català.
4. **Disponibilitat d'assignatures en català.** Expressada en nombres absoluts i en percentatge. Es considera que una assignatura està disponible en català quan un dels grups de l'assignatura, com a mínim, és en català.

Queden exclosos d'aquest mesurament els estudis de llengües. Les assignatures corresponents a dobles titulacions es compten una sola vegada.

Amb les eines actuals, no és possible excloure del mesurament assignatures d'ensenyaments no específicament lingüístics o filològics que, pels objectius d'aprenentatge que persegueixen, han de ser en terceres llengües (anglès per a l'empresa, alemany per a filosofia, rus per a turisme, etc.). L'existència d'aquestes assignatures es tindrà en compte a l'hora de marcar els objectius d'increment de la docència en català en els diferents ensenyaments.

A l'hora de presentar les dades es distingiran els estudis de grau i els estudis de màster i també s'especificarà quin és el nombre i el percentatge de graus i màsters oferts íntegrament en castellà o anglès.

En l'actualitat no es disposa de dades sobre centres adscrits enviades mitjançant Uneix. Es recomana que, en la mesura de les possibilitats, aquests centres proporcionin als responsables de l'elaboració del PIDOC de cada universitat les dades disponibles sobre la llengua de docència a fi de poder establir i avaluar els seus propis objectius d'increment.

² La UOC, com a universitat en línia, presenta una casuística especial, ja que la mesura hora de docència no és operativa. En aquest cas, la llengua de docència es calcularà només segons la disponibilitat d'assignatures i grups en català.

5. Objectius d'increment

Sobre la base de les xifres exposades a l'apartat "Dades sobre la llengua de docència", cada universitat ha d'especificar els objectius d'increment per a cada curs acadèmic. En aquesta guia es recull una proposta alineada amb els objectius del PEC. Es recomana que **cada universitat estableixi objectius més concrets per a les diferents facultats i escoles universitàries**, d'acord amb els responsables de cada ensenyament, amb atenció especial als graus i màsters que es considerin prioritaris, ja sigui perquè l'índex d'ús del català no és satisfactori o bé perquè es consideren ensenyaments estratègics pel que fa a la normalització de la llengua catalana. De la mateixa manera, **els centres adscrits establiran objectius específics** en funció del punt de partida i de les dinàmiques de cada centre, d'acord amb la universitat a la qual estan vinculats.

Graus sostinguts amb fons públics

Curs	Objectius
2024-25	<ul style="list-style-type: none"> Assolir el 70% d'hores de docència en català. Assolir el 80% d'assignatures disponibles en català. Garantir, en les assignatures amb més d'un grup, que com a mínim un d'aquests grups s'imparteix en català.
2025-26	<ul style="list-style-type: none"> Assolir el 80% d'hores de docència en català. Assolir el 90% d'assignatures disponibles en català. Garantir, en les assignatures amb més d'un grup, que un mínim del 50% dels grups s'imparteixen en català.

Graus no sostinguts amb fons públics

Curs	Objectius
2024-25	<ul style="list-style-type: none"> Augmentar un 5% les hores de docència en català respecte al curs anterior. Augmentar un 5% d'assignatures disponibles en català respecte al curs anterior. Garantir, en les assignatures amb més d'un grup, que com a mínim un d'aquests grups s'imparteix en català.
2025-26	<ul style="list-style-type: none"> Augmentar un 5% les hores de docència en català respecte al curs anterior. Augmentar un 5% d'assignatures disponibles en català respecte al curs anterior. Garantir, en les assignatures amb més d'un grup, que un mínim del 50% dels grups s'imparteixen en català.

Màsters general

Curs	Objectius
2024-25	<ul style="list-style-type: none"> Garantir que es poden cursar en català (mínim 50% de les hores de docència) el 40% dels màsters i postgraus.
2025-26	<ul style="list-style-type: none"> Garantir que es poden cursar en català (mínim 50% de les hores de docència) el 50% dels màsters i postgraus.

Màsters habilitadors o professionalitzadors

Curs	Objectius
2024-25	<ul style="list-style-type: none"> Màsters que parteixin d'un índex de menys del 40% d'hores de docència en català > Assolir el 50%. Màsters que parteixin d'un índex entre el 40% i el 60% d'hores de docència en català > Augmentar-les un 10%. Màsters que parteixin d'un índex entre el 60% i el 75% d'hores de docència en català > Augmentar-les un 10%. Màsters que parteixin d'un índex de més del 75% d'hores de docència en català > Augmentar-les un 5%. Assolir el 70% d'assignatures disponibles en català. Garantir, en les assignatures amb més d'un grup, que com a mínim un d'aquests grups s'imparteix en català.
2025-26	<ul style="list-style-type: none"> Màsters que parteixin d'un índex de menys del 40% d'hores de docència en català > Assolir el 50%. Màsters que parteixin d'un índex entre el 40% i el 60% d'hores de docència en català > Augmentar-les un 10%. Màsters que parteixin d'un índex entre el 60% i el 75% d'hores de docència en català > Augmentar-les un 10%. Màsters que parteixin d'un índex de més del 75% d'hores de docència en català > Augmentar-les un 5%. Assolir el 80% d'assignatures disponibles en català. Garantir, en les assignatures amb més d'un grup, que un mínim del 50% dels grups s'imparteixen en català.

Resta de màsters (p. ex. màsters orientats a la recerca)

Curs	Objectius
2024-25	<ul style="list-style-type: none">• Augmentar un 5% les hores de docència en català respecte al curs anterior.• Garantir, en les assignatures amb més d'un grup, que com a mínim un d'aquests grups s'imparteix en català.
2025-26	<ul style="list-style-type: none">• Augmentar un 5% les hores de docència en català respecte al curs anterior.• Garantir, en les assignatures amb més d'un grup, que un mínim del 50% dels grups s'imparteixen en català.

Els màsters oferts totalment en castellà o en anglès, destinats a un públic majoritàriament no local, queden fora d'aquests objectius. Com s'ha indicat a l'apartat 4, en les dades sobre la llengua de docència caldrà indicar el nombre i percentatge de màsters que responen a aquesta casuística.

6. Actuacions

Cada universitat ha de detallar les actuacions planificades per assolir els objectius en funció de les seves pròpies dinàmiques. Tot seguit es proposen eixos d'actuació, amb exemples d'actuacions possibles en cada eix.

Eix 1. Planificació de la docència	
1.	Assignació de docència en català a assignatures impartides en altres llengües abans de l'aprovació del PIDOC, d'acord amb els responsables de cada ensenyament.
2.	En els nous estudis, establiment de les assignatures i grups que s'impartiran en català tenint en compte els objectius del PEC i del PIDOC pel que fa a hores de docència en català i disponibilitat d'assignatures i grups en aquesta llengua.

Eix 2. Incentivació de l'ús del català en la docència	
1.	Aprovació de la normativa interna per a l'acreditació del nivell C1 de català per part del professorat a fi de garantir la disponibilitat lingüística per impartir docència en aquesta llengua.
2.	Inclusió de clàusules de disponibilitat per impartir docència en català en els contractes de nou professorat.
3.	Formació sobre la política lingüística de la universitat al professorat de nova incorporació.
4.	Valoració de la docència en català en l'avaluació dels mèrits docents: sol·licitud d'anys sabàtics, mobilitat i promoció a una categoria superior.
5.	Suport dels serveis lingüístics universitaris (SLU) per impartir docència en català: assessorament, correcció i traducció de materials docents, facilitació de recursos lingüístics en línia.

Eix 3. Transparència i seguretat lingüístiques	
1.	Difusió dels continguts del PIDOC entre les persones que ocupen llocs de presa de decisions en l'estructura universitària, incloent-hi els centres adscrits (reunions, correus informatius, formació).
2.	Formació per al professorat sobre criteris i estratègies orientades a mantenir la llengua anunciada a la guia docent.
3.	Inclusió d'una pregunta sobre el compliment de la llengua anunciada a la guia docent en les enquestes de valoració de les assignatures per part dels estudiants.
4.	Seguiment del protocol per a la millora de la informació sobre la llengua docent.
5.	Activació, quan sigui necessari, del protocol per a la gestió d'incidències sobre canvis en la llengua docent. Restitució de la llengua anunciada a la guia docent en el màxim nombre possible de casos.

Eix 3. Transparència i seguretat lingüístiques	
6.	Enviament de l'informe semestral de queixes i incidències al Departament de Recerca i Universitats.

Es recomana desenvolupar i concretar les actuacions recollides al PIDOC seguint el model de la taula reproduïda a continuació.

Fitxa de mostra	
Eix	Eix en el qual s'emmarca l'actuació.
Actuació	Detall de l'actuació: quines accions concretes s'impulsaran.
Objectiu(s)	Objectiu o objectius específics que s'espera assolir amb l'actuació.
Agents implicats	Qui durà a terme cada acció.
Calendari	Quan es durà a terme cada acció.
Indicadors d'avaluació	Quines fites permetran establir si s'ha assolit, o no, cada un dels objectius.

7. Seguiment i avaluació del PIDOC

1. El Vicerectorat o Comissionat de Política Lingüística de cada universitat, amb el suport de la Comissió de Política Lingüística i dels serveis lingüístics, és l'òrgan encarregat de fer el seguiment del PIDOC.
2. Un cop el PIDOC estigui elaborat i aprovat, cada universitat n'ha de trametre una còpia al Departament de Recerca i Universitats.
3. Un cop desplegat el PIDOC, a final de curs, cada universitat ha de trametre al Departament de Recerca i Universitats un informe sobre el grau de compliment.

Una forma possible d'avaluar és utilitzar el model de la taula reproduïda a continuació:

Fitxa d'avaluació del PIDOC

Eix	Actuació	Objectiu/s	Indicador	Fites	Assolit: sí/no

La columna "Indicador" fa referència a allò que es mesura (per exemple, "Nombre d'assignatures impartides en altres llengües abans de l'aprovació del PIDOC a les quals s'ha assignat docència en català"). La columna "Fites" és l'objectiu quantitatiu al qual es pretén arribar a l'hora de mesurar l'indicador (per exemple, "20 assignatures impartides en català per primera vegada").

8. Calendari

Curs 2023-24					
	Set. – oct.	Nov. – des.	Gen. – febr.	Març – abr.	Maig - juny
El CIC aprova la Guia per a l'elaboració dels PIDOC					
El DREU facilita les dades de la llengua de docència a cada universitat					
Designació dels responsables de l'elaboració del PIDOC					
Elaboració del PIDOC					
Aprovació del PIDOC					
Implantació del PIDOC en la planificació 2024-25					
Constitució dels òrgans de seguiment					
Enviament del PIDOC al DREU					

Curs 2024-25					
	Set. – oct.	Nov. – des.	Gen. – febr.	Març – abr.	Maig - juny
Seguiment de la implantació PIDOC per part dels òrgans designats					
El DREU facilita les dades de la llengua de docència a cada universitat					
Avaluació i actualització del PIDOC					
Aprovació de l'actualització del PIDOC					
Implantació del PIDOC en la planificació 2025-26					
Actualització dels òrgans de seguiment					

Curs 2024-25					
Enviament del PIDOC al DREU					